

DE OORSPRONG

Diana Gabaldon bij Boekerij:

DE REIZIGER-REEKS

De reiziger

Terugkeer naar Inverness

De verre kust

Het vuur van de herfst

Het vlammeende kruis

Sneeuw en as

Een echo in de tijd

Met het bloed van mijn hart, deel 1 en 2

DE LORD JOHN-REEKS

Het dubbelleven van Lord John

De hand van de duivel

Broeders van het zwaard

DIANA GABALDON

DE OORSPRONG

Jamie Fraser moet twee waardevolle schatten
naar Parijs brengen: een oud gebedenboek en Rebekah,
de kleindochter van een Joodse dokter

Een *Reiziger*-verhaal

ISBN 978-90-225-7910-7

ISBN 978-94-023-0771-9 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Virgins*

Vertaling: Annemarie Lodewijk

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign

Omslagbeeld: © Shutterstock

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

Published in the United States by Dell, an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC, New York

© 2013 Diana Gabaldon

© Nederlandse vertaling 2016 Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Oktober 1740

In de buurt van Bordeaux, Frankrijk

Op het moment dat hij het gezicht van zijn beste vriend zag, wist Ian Murray dat er iets verschrikkelijks was gebeurd. Het feit alleen al dat hij Jamie Fraser kon zien, was daarvoor al voldoende bewijs, nog los van de uitdrukking op zijn gezicht.

Jamie stond bij de wagen van de wapenmeester, zijn armen vol met alle losse spullen die Armand hem zojuist had gegeven, zo wit als een doek op zijn benen te zwaaien als een riethalm op Loch Awe. Ian was in drie stappen bij hem en greep zijn arm voordat hij kon omvallen.

‘Ian.’ Jamie leek zo opgelucht hem te zien dat Ian even dacht dat hij in huilen zou uitbarsten. ‘God, Ian.’

Op het moment dat Ian zijn armen om Jamie heensloeg en voelde hoe hij verstijfde en zijn adem inhield, voelde hij ook het verband onder Jamies hemd.

‘Jezus!’ begon hij geschrokken, maar toen kuchte hij en zei: ‘Jezus, man, fijn je te zien.’ Hij klopte zachtjes op Ja-

mies rug en liet hem toen los. ‘Je wilt zeker wel iets eten? Kom mee.’

Het was wel duidelijk dat ze niet vrijuit konden praten, maar hij gaf Jamie een kort, heimelijk knikje, nam de helft van zijn uitrusting van hem over en ging hem voor naar het vuur, waar hij hem aan de anderen kon voorstellen.

Jamie had een mooi tijdstip uitgekozen om zijn gezicht te laten zien, dacht Ian. Ze waren allemaal moe, maar blij dat ze konden zitten en iedereen verheugde zich op het avondeten en het dagelijkse rantsoen van wat er voorhanden was aan drank. Klaar voor de mogelijkheden die een nieuwkomer te bieden had in de zin van amusement, maar zonder de energie voor meer fysieke vormen van amusement.

‘Daar zit Grote Georges,’ zei Ian, terwijl hij Jamies bagage op de grond liet vallen en naar de andere kant van het kampvuur gebaarde. ‘Naast hem, dat kleine ventje met die wratten, zit Juanito. Die spreekt amper Frans en geen woord Engels.’

‘Zijn er mannen bij die wel Engels spreken?’ Jamie gooi- de zijn spullen ook op de grond en liet zich op zijn opgerolde deken ploffen, waarna hij afwezig zijn kilt tussen zijn knieën stopte. Zijn ogen gingen de kring rond en hij knikte, met een ietwat verlegen glimlachje.

‘Ja, ik.’ De kapitein boog zich voor de man die naast hem zat langs en gaf Jamie een hand. ‘Ik ben *le capitaine* – Richard d’Eglise. Je kunt me Kapitein noemen. Je bent

een grote vent, dus ik denk dat we je wel kunnen gebruiken. Je vriend zei dat je Fraser heet?’

‘Jamie Fraser, ja.’ Ian was blij dat Jamie het benul had de kapitein recht in de ogen te kijken en de kracht had weten op te brengen hem stevig de hand te schudden.

‘Kun je met een zwaard omgaan?’

‘Jazeker. En ook met een boog.’ Jamie keek even naar de niet gespannen boog aan zijn voeten en de bijl met korte steel die ernaast lag. ‘Maar met een bijl heb ik niet veel ervaring, behalve dan voor het hakken van hout.’

‘Dat komt goed uit,’ zei een van de andere mannen, in het Frans. ‘Want daar ga je hem voor gebruiken.’ Een paar anderen lachten, wat aangaf dat ze in elk geval wat Engels verstonden, ook al spraken ze het niet.

‘Heb ik me hier bij een groep soldaten aangesloten, of houtskoolbranders?’ vroeg Jamie met een opgetrokken wenkbrauw. Hij zei het in het Frans – uitstekend Frans zelfs, met een licht Parijs accent – en hier en daar werden grote ogen opgezet. Ian boog zijn hoofd om, ondanks zijn bezorgdheid, een glimlach te verbergen. Jamie mocht dan op het punt staan om voorover in het vuur te vallen, maar als het aan hem lag zou niemand daar iets van merken.

Ian zelf merkte het wel degelijk en hield Jamie heimelijk in de gaten. Hij drukte hem wat brood in zijn hand, zodat de anderen niet zouden zien dat die trilde, en ging dicht genoeg bij hem zitten om hem op te vangen als hij inderdaad flauw zou vallen. Het begon te schemeren en de laaghangende wolken kleurden roze. Waarschijnlijk zou het

morgenochtend regenen. Hij zag Jamie, héél even maar, zijn ogen dichtdoen, zag zijn keel bewegen wanneer hij slikte en voelde het trillen van Jamies dijbeen tegen het zijne.

Wat is er in vredesnaam gebeurd? dacht hij verontrust. Wat doe je hier?

Pas toen iedereen voorbereidingen had getroffen voor de nacht, kreeg Ian antwoord op zijn vragen.

‘Ik zal je spullen wel klaarleggen,’ fluisterde hij tegen Jamie, terwijl hij opstond. ‘Blijf jij nog maar even bij het vuur zitten en rust een beetje uit, goed?’ De vlammen wierpen een rossige gloed op Jamies gezicht, maar hij vermoedde dat zijn vriend nog steeds spierwit was, want hij had niet veel gegeten.

Toen hij terugkwam, zag hij de donkere plekken op de rug van Jamies hemd, vlekken waar vers bloed door het verband heen was gelekt. De aanblik ervan vervulde hem niet alleen met woede, maar ook met angst. Hij had zoiets eerder gezien; de jongen was gegeseld. Heel erg en nog niet zo lang geleden. Door wie? Waarom?

‘Kom op,’ zei hij ruw, terwijl hij zich bukte, een arm onder die van Jamie schoof en hem overeind hees en meetrok, weg van het vuur en de andere mannen. Hij schrok van Jamies klamme hand en zijn oppervlakkige ademhaling.

‘Wat?’ vroeg hij, zodra ze buiten gehoorsafstand waren. ‘Wat is er gebeurd?’

Jamie liet zich op de grond zakken.

‘Ik dacht dat een man zich bij huurlingen aansloot omdat die geen vragen stellen.’

Ian maakte het snuivende geluid dat deze opmerking verdiende en hoorde tot zijn opluchting een zacht lachje.

‘Idioot,’ zei hij. ‘Wil je een borrel? Ik heb een fles in mijn plunjezak.’

‘Daar zeg ik geen nee tegen,’ mompelde Jamie. Hun kamp lag aan de rand van een dorpje en d’Eglise had een paar stallen geregeld, maar het was niet koud buiten en de meeste mannen hadden ervoor gekozen bij het vuur te slapen, of in het veld. Ian had hun spullen iets verder weg neergelegd en, aangezien het wel eens kon gaan regenen, in de beschutting van een plataan die aan de rand van een weiland stond.

Ian ontkurkte de fles whisky – het was geen geweldige whisky, maar het wás whisky – en hield hem onder de neus van zijn vriend. Toen Jamie zijn hand er echter naar uitstak, trok hij hem weg.

‘Je krijgt geen druppel voordat je me alles vertelt,’ zei hij. ‘En wel nú meteen, *a charaid*.’

Jamie zat in elkaar gedoken als een bleke schaduw op de grond en zweeg. Toen de woorden uiteindelijk toch kwamen, klonken ze zo zacht dat Ian even dacht dat hij ze niet echt had gehoord.

‘Mijn vader is dood.’

Hij wilde geloven dat hij het verkeerd had verstaan, maar zijn hart had het wel degelijk gehoord, het versteende in zijn borst.

‘O, jesus,’ fluisterde hij. ‘O, god, Jamie.’ Hij viel op zijn knieën en drukte Jamies hoofd tegen zijn schouder, waarbij hij zijn best deed zijn gewonde rug niet aan te raken. Hij was in verwarring, maar één ding was hem heel duidelijk: Brian Fraser was geen natuurlijke dood gestorven, anders was Jamie nu op Lallybroch geweest en niet hier, in deze toestand.

‘Wie?’ zei hij hees, terwijl hij zijn greep ontspande. ‘Wie heeft hem vermoord?’

Het bleef nog even stil, maar toen nam Jamie, met een geluid alsof er een lap stof doormidden werd gescheurd, een hap lucht.

‘Ik,’ zei hij en hij begon te huilen, schokkend van de geluidloze, hartverscheurende snikken.

Het kostte wat tijd om de bijzonderheden uit Jamie los te krijgen en dat was geen wonder, dacht Ian. Zelf zou hij ook niet over zulke dingen willen praten, of eraan herinnerd willen worden. Aan de Engelse dragonders die naar Lallybroch waren gekomen om te roven en te plunderen en die Jamie hadden meegenomen toen hij verzet bood. En wat ze met hem hadden gedaan, in Fort William.

‘Honderd zweepslagen?’ zei hij vol ongeloof en afgrijzen. ‘Omdat je je huis wilde verdedigen?’

‘De eerste keer waren het er maar zestig.’ Jamie veegde zijn neus af aan zijn mouw. ‘Omdat ik ontsnapte.’

‘De eerste ke— Jezus, god, man! Wat... hoe...’

‘Wil je alsjeblieft mijn arm loslaten, Ian? Ik heb geen

behoefte aan nog meer blauwe plekken.’ Jamie produceerde een zwak, bevend lachje en Ian liet hem haastig los, maar was niet van plan zich te laten afleiden.

‘Waarom?’ vroeg hij boos. Jamie veegde nog een keer zijn neus af en snufte even, maar zijn stem klonk vaster.

‘Het was mijn schuld,’ zei hij. ‘Wat ik daarnet zei. Over mijn...’ Hij moest even stoppen om te slikken, maar ging toen verder, bijna over zijn woorden struikelend om ze eruit te krijgen voordat hij erin zou stikken. ‘Ik had een grote mond tegen de commandant. Van het garnizoen, snap je. Hij... nou ja, dat doet er verder niet toe. Wat ik tegen hem zei zorgde ervoor dat ik weer werd gezeseld, en mijn vader was naar Fort William toe gekomen om te proberen mij vrij te krijgen, maar dat was niet gelukt en hij was er dus bij toen ze... het deden.’

Ian hoorde aan de gesmoorde klank van zijn stem dat Jamie weer huilde, maar zijn best deed zich te bedwingen en hij legde een hand op de knie van de jongen en kneep erin, niet te hard, maar net genoeg om Jamie te laten weten dat hij er was en naar hem luisterde.

Jamie haalde een keer heel diep adem en gooide de rest eruit.

‘Het was... zwaar. Ik schreeuwde niet en liet ze niet merken dat ik bang was, maar ik kon niet op mijn benen blijven staan. Halverwege viel ik tegen de paal en hing toen zo’n beetje aan de touwen, begrijp je, terwijl het bloed... langs mijn benen stroomde. Ze dachten even dat ik dood was en dat moet mijn vader ook hebben gedacht.

Ze hebben me verteld dat hij op dat moment zijn hand naar zijn hoofd bracht, een zacht geluidje maakte en dat hij toen... op de grond viel. Z'n hart, zeiden ze.'

'Maria, Moeder van God, heb medelijden met ons,' zei Ian. 'Is hij... daar ter plekke overleden?'

'Ik weet niet of hij al dood was toen ze hem optilden of dat hij nog even heeft geleefd.' Jamies stem klonk ontroostbaar. 'Ik heb er niets van meegekregen. Ik hoorde het pas dagen later, toen oom Dougal me daar liet weghalen.' Hij kuchte en veegde weer met zijn mouw over zijn gezicht. 'Ian... wil je nu mijn knie loslaten?'

'Nee,' zei Ian zacht, hoewel hij wel degelijk zijn hand weghaalde. Dat deed hij echter alleen om Jamie voorzichtig te omhelzen. 'Nee. Ik laat niet los, Jamie. Wacht maar. Wacht maar af.'

Jamie werd wakker met een droge mond, een hoofd vol watten en ogen die door muggenbeten zo opgezwollen waren dat ze half dicht zaten. Ook regende het, een fijne, natte nevel viel door de bladeren boven zijn hoofd op hem neer. Desondanks voelde hij zich beter dan hij zich de afgelopen twee weken had gevoeld, ook al herinnerde hij zich niet onmiddellijk waarom dat zo was of waar hij was.

'Hier.' Hij kreeg een homp half verbrand, met knoflook besmeerd brood onder zijn neus geschoven. Hij kwam overeind en pakte het aan.

Ian. De aanblik van zijn vriend gaf hem houvast en het voedsel in zijn buik ook. Hij begon wat langzamer te kau-

wen en keek om zich heen. Mannen stonden op, liepen weg om te pissen, maakten grommende geluiden, wreven over hun hoofd en gaapten.

‘Waar zijn we?’ vroeg hij. Ian keek hem aan.

‘Hoe heb je ons in godsnaam gevonden als je niet eens weet waar je bent?’

‘Murtagh heeft me gebracht,’ mompelde hij. De herinnering zorgde ervoor dat het brood in zijn mond in lijm veranderde, hij kon niet slikken en spuugde het half gekauwde stuk uit. Nu wist hij alles weer en hij wilde dat het niet zo was. ‘Hij heeft de groep gevonden, maar toen is hij weggegaan, hij zei dat het een betere indruk zou maken als ik alleen kwam.’

Wat zijn peetvader had gezegd was: ‘De jonge Murray zal verder voor je zorgen. Denk erom dat je bij hem blijft en kom niet terug naar Schotland. Kom niet terug, hoor je dat?’ Hij had het gehoord. Dat wilde niet zeggen dat hij van plan was ernaar te luisteren.

‘O, ja. Ik vroeg me al af hoe je erin was geslaagd dat hele eind te lopen.’ Ian wierp een bezorgde blik in de richting van de andere kant van het kamp, waar een paar stevige paarden naar de leidsels van een vrachtkar werden geleid. ‘Denk je eigenlijk dat je kunt lopen?’

‘Natuurlijk. Ik voel me prima.’ Jamie klonk humeurig en Ian wierp hem nogmaals met half dichtgeknepen ogen een nauwlettende blik toe.

‘Ja, ja, goed,’ zei hij, met een stem waar het ongelooft vanaf droop. ‘Nou. We bevinden ons op ruim dertig kilo-

meter van Bordeaux, daar gaan we naartoe. We brengen de kar die je daar ziet naar een Joodse woekeraar die daar woont.'

'Zit hij vol met geld dan?' Jamie keek belangstellend naar de zware kar.

'Nee,' zei Ian. 'Het gaat om een klein kistje, loodzwaar, dus misschien zit er wel goud in, en een paar zakken die rinkelen en misschien wel zilver bevatten, maar het zijn voornamelijk tapijten.'

'Tapijten?' Hij keek Ian verbaasd aan. 'Wat voor tapijten?'

Ian haalde zijn schouders op.

'Al sla je me dood. Juanito zegt dat het Turkse tapijten zijn en heel erg kostbaar, maar volgens mij weet hij het ook niet. Hij is ook Joods,' voegde Ian er nog aan toe. 'Joden zijn...' Hij maakte een weifelend gebaar, met zijn vlakke hand. 'Maar ze worden hier in Frankrijk niet echt vervolgd en ook niet meer verbannen en volgens de kapitein worden ze niet eens meer gearresteerd, zolang ze zich maar rustig houden.'

'En geld blijven lenen aan mensen in de regering,' zei Jamie cynisch. Ian keek hem verrast aan en Jamie gaf hem een wijsneuzerige blik alsof hij wilde zeggen: Ik heb in Parijs aan de Universit  gestudeerd en weet veel meer dan jij. Hij was er vrij zeker van dat Ian hem niet zou stompen nu hij gewond was.

Ian kwam wel in de verleiding, maar hield het bij de 'Ik ben ouder dan jij, snootap, dus mij houd je niet voor de

gek'-blik. Jamie lachte en voelde zich meteen beter.

'Goed dan,' zei hij, naar voren leunend. 'Zit er veel bloed op mijn hemd?'

Ian knikte en maakte zijn zwaardkoppel vast. Jamie zuchtte en pakte het leren wambuis dat de wapenmeester hem had gegeven. Dat zou wel schuren, maar hij wilde geen aandacht trekken.

Het ging. De troep hield een stevig tempo aan, maar dat vormde geen probleem voor een Highlander die gewend was om door de bergen te lopen en zo nu en dan achter een hert aan te rennen. Toegegeven, hij werd af en toe wat licht in zijn hoofd en soms sloeg zijn hart op hol en brak het zweet hem uit, maar hij wankelde niet erger dan een paar van de mannen die te veel gedronken hadden bij het ontbijt.

Hij had nauwelijks oog voor de omgeving, maar was zich er wel van bewust dat Ian met een bezorgde blik naast hem liep en zorgde er daarom voor af en toe even naar zijn vriend te kijken en hem geruststellend toe te knikken. Ze liepen dicht bij de kar, voornamelijk omdat hij niet de aandacht op zich wilde vestigen door ergens achter in de stoet te blijven hangen, maar ook omdat hij en Ian beiden minstens een kop groter waren dan de rest en grotere passen namen dan de anderen, iets waar hij heimelijk een beetje trots op was. Het kwam niet bij hem op dat de anderen misschien niet zo dicht bij de kar wilden lopen.

Het eerste teken dat er iets aan de hand was, was een

kreet van de voerman. Jamie sjokte moeizaam voort, met zijn ogen half dicht en met geen enkele andere gedachte dan de ene voet voor de andere zetten, toen een waarschuwend gebrul en een luide knal hem deden opschrikken. Een ruiter stormde tussen de bomen langs de weg vandaan, bleef staan, draaide zich half om en schoot met zijn tweede pistool op de voerman.

‘Wat...’ Enigszins in verwarring reikte Jamie naar zijn zwaard en wilde naar voren springen. De paarden hinnikten en wierpen zichzelf tegen hun borsttuig, terwijl de voerman was gaan staan en vloekend aan de teugels rukte. Een aantal van de huurlingen rende op de ruiter af, die zijn eigen zwaard trok en wild om zich heen slaand dwars tussen hen door reed. Ian greep Jamie echter bij zijn arm en trok hem terug.

‘Niet daar! Naar achteren!’ Jamie rende achter Ian aan en inderdaad, achter in de troep zat de kapitein te paard, te midden van een tiental onbekenden die in het wilde weg schreeuwend om zich heen maaiden met knuppels en zwaarden.

‘*Caistéal DHOON!*’ brulde Ian en liet zijn zwaard met een grote zwaai neerkomen op het hoofd van een aanvaller. De man werd niet vol geraakt, maar wankelde en viel op zijn knieën, waar Grote Georges hem bij zijn haar greep en hem met zijn knie een keiharde stoot in het gezicht gaf.

‘Caistéal DHOON!’ schreeuwde Jamie uit volle borst, waarop Ian, met een brede grijns op zijn gezicht, even naar hem omkeek.